

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), (jud. P. Harmaniuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, I. Secrieru, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției și de către Nițu Tamara, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Nițu Tamara împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției și de către Nițu Tamara și menținută hotărârea 28 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani),

c o n s t a t ă :

La 12 decembrie 2018, Nițu Tamara a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 18 iunie 2010, Nițu Tamara a depus în adresa Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Chris”, Duca Eugenia, Savin Valeriu, Spataru Lidia, Cotruță Ghenadie și Cotruță Maria cu privire la anularea actelor juridice, iar prin încheierea din 15 septembrie 2011, procesul a fost încetat în temeiul art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2012, a fost admis recursul declarat de Tamara Nițu, casată încheierea din 15 septembrie 2011, pricina fiind restituită la rejudecare în adresa Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 25 octombrie 2012, procesul a fost încetat în temeiul art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă, iar

prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2015, a fost admis recursul declarat de reclamanta, casată încheierea din 25 octombrie 2012, pricina fiind restituită la rejudecare în același complet de judecată.

Prin hotărârea din 16 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 13 aprilie 2017, Nițu Tamara a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 16 martie 2017, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2018, apelul a fost respins. La 14 august 2018, Nițu Tamara a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2018, care la momentul adresării în instanță cu prezenta acțiune, nu a fost soluționat.

În viziunea reclamantei, prin durata excesivă a procesului, de peste 8 ani, i-a fost încălcat dreptul la examinarea în termen rezonabil a cauzei.

În fața instanței reclamanta a solicitat constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă la 18 iunie 2010 împotriva SRL „Chris”, Duca Eugenia, Savin Valeriu, Spataru Lidia, Cotruță Ghenadie și Cotruță Maria cu privire la anularea actelor juridice și compensarea prejudiciului moral estimat la suma de 10 000 de euro.

Prin hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Nițu Tamara, a fost constatată încălcarea dreptului Tamarei Nițu la examinarea în termen rezonabil a cererii de chemare în judecată depuse la 18 iunie 2010 împotriva SRL „Chris”, Eugeniei Duca, lui Valeriu Savin, Lidiei Spataru, lui Ghenadie Cotruță și Mariei Cotruță, intervenienți accesorii Iulia Călugări, Tamara Culeșova, Tamara Sagaidac, Margareta Zaborot, Maria Colomeeș, Tamara Bejenari și Zinaida Șerbacova cu privire la anularea actelor juridice, pentru perioada 24 iunie 2013 - 25 martie 2015, precum și pentru perioada 05 august 2015 - 30 martie 2016 și a fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Tamarei Nițu suma de 20 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Nițu Tamara și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel instanțele au reținut că, dreptul Tamarei Nițu la examinarea în termen rezonabil a cererii de chemare în judecată depuse la 18 iunie 2010 împotriva SRL „Chris”, Duca Eugenia, Savin Valeriu, Spataru Lidia, Cotruță Ghenadie și Cotruță Maria, intervenienți accesorii Călugări Iulia, Culeșova Tamara, Sagaidac Tamara, Zaborot Margareta, Colomeeș Maria, Bejenari Tamara și Zinaida Șerbacova cu privire la anularea actelor juridice, pentru perioada începând cu data de 24 iunie 2013 și până la 25 martie 2015, precum și din 05 august 2015 până la 30 martie 2016, a fost încălcat, or, din Raportul motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei rezultă că, tergiversarea examinării

cauzei în perioada - 24 iunie 2013 (data depunerii recursului împotriva încheierii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 25 octombrie 2012) și până la 25 martie 2015 (data când dosarul a fost primit în procedura judecătorului instanței de apel - Natalia Simciuc), s-ar fi datorate omisiunii instanței de a îndeplini acțiunile procedurale în termenele stabilite de legislația procedurală în vigoare la acel moment. La fel, tergiversarea examinării cauzei în perioada începând cu data de 05 august 2015 (data emiterii deciziei Curții Supreme de Justiție) până la 30 martie 2016 (data când dosarul civil Sagaidac Ludmila vs SRL Chris rejudecare) a fost repartizat judecătorului Aliona Miron), s-a datorat unor circumstanțe ce nu pot fi imputate exclusiv Tamarei Nițu.

La 10 ianuarie 2020, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a interpretat în mod eronat legea.

Tot la 10 ianuarie 2020, Nițu Tamara, reprezentată de către avocatul Mocanu Serghei, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia și modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea de la bugetul de stat în beneficiul recurenteii a sumei de 10000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat greșit normele de drept material precum și a interpretat în mod eronat legea.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de Ministerul Justiției și de către Nițu Tamara, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei, inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu

conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Ministerul Justiției și de către Nițu Tamara, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestora ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de Ministerul Justiției și de către Nițu Tamara, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea

considerării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Ministerul Justiției și de către Nițu Tamara, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu